

Bestyrelsens skriftlige beretning til Fælleskassens generalforsamling 1. juli 2020

Generalforsamlingen 1. juli afvikles på en usædvanlig måde og under usædvanlige sundhedsmæssige vilkår i vores samfund. Bestyrelsens beretning til generalforsamlingen bliver heller ikke som vanlig; den bliver skriftlig og den bliver kort – til den ekstraordinære generalforsamling den 7. september i Kulturhuset på Islands Brygge vil vi følge op med en mere fyldig mundtlig beretning, som forhåbentlig kan blive udgangspunkt for dialog og diskussion.

2019 blev et godt år for Fælleskassen, men også et travlt år, med flere ekstra opgaver, som lagde beslag på ressourcer, vi hellere ville have brugt på at udvikle og udvide Fælleskassens forretning.

2019 var også det første hele kalenderår i de nye lokaler på Bernhards Bangs Alle. De nye lokaler fungerer rigtigt godt og har indfriet forventningerne om både at være et godt og inspirerende arbejdsmiljø og samtidigt være et flot udtryk for Fælleskassens praksis og ånd. Det er ikke mindst vore dygtige medarbejderes fortjeneste, at der er skabt liv og aktivitet i lokalerne, således at man som kunde får en god modtagelse og en rar atmosfære som ramme om sit møde med ens rådgiver.

Økonomi og resultater

Økonomisk var 2019 med et resultat på 5,4 mio. kr. helt i top, og betydeligt bedre end 2018, hvor resultatet var 0,6 mio. kr. Bestyrelsen betragter resultatet som tilfredsstillende.

Udviklingen i renteindtægter og –udgifter bærer naturligvis præg af den lave rente, herunder at Fælleskassen betaler et betydeligt beløb i negativ rente for vores indestående i Nationalbanken. Som modsvar til de faldende renteindtægter kan vi notere at gebyr og provisionsindtægterne er øget med knap 2 mio. kr., hvilket er i god overensstemmelse med den linje, vi har redegjort for ved tidligere generalforsamlinger.

Endvidere har både kursudviklingen og nedskrivningerne i 2019 været gunstige for Fælleskassen og bidrager samlet set med over 2,5 mio. kr. til resultatet, mens de i 2018 trak resultatet ned med knap 0,1 mio. kr.

Balancen er øget med knap 12 mio. kr. til 612,1 mio. kr. Udlånet er forøget med 7 mio. kr. mens indlånene er faldet med godt 5 mio. kr.; en udvikling i den rigtige retning. Egenkapitalen består af opsparede overskud på 52,7 mio. kr. og andelskapital med 26,5 mio. kr. hvilket er uændret fra 2018. Den største ændring i balancen i løbet af 2019 er, at vi har reduceret obligationsbeholdning kraftigt fra 166,6 mio. til 6,6 mio. kr. Denne disposition har forbedret solvensen og skånet os for kurstab; men har til gengæld påført en renteudgift fordi midlerne er blevet placeret i Nationalbanken til negativ rente. Alligevel viste det sig at være en gunstig disposition.

Likviditetsberedskabet er stærkt og solvensprocenten udviser med 32,8% en flot overdækning og en markant forøgelse fra 20,6% i 2018.

Fælleskassen er således fortsat i god form og gænge økonomisk. Alligevel arbejder bestyrelsen med planer om at styrke egenkapitalen de kommende år, med henblik på at fastholde det stærke økonomiske grundlag i de kommende år, hvor myndighedskravene indebærer, at

pengeinstitutterne skal udvide og styrke deres kapitalbuffer. Fælleskassen skal i den forbindelse øge andelskapitalen med 10-15 mio. kr. På den ekstraordinære generalforsamling i september vil bestyrelsen fremsætte forslag til hvordan dette mål kan nås.

Det er for indeværende vanskeligt – og under alle omstændigheder forbundet med betydelig usikkerhed – at sige, hvordan 2020 vil udvikle sig. Vurderet på de første 5 måneders drift og med vore antagelser om, hvordan vore kunder og andelshavere vil blive påvirket af den aktuelle økonomiske krise, er det vores forventning at resultatet for 2020 vil være positivt, men et mindre underskud kan dog ikke udelukkes.

I den udsendte årsrapport for 2019 gøres i detaljer rede for det økonomiske resultat af driften i 2019 og for Fælleskassens balance pr. 31. december 2019, tillige med ledelsens beretning, som blandt andet indeholder redegørelse for, hvorledes Fælleskassen lever op til lovgivningens krav, samt oversigt over udviklingen over tid i de vigtigste nøgletal.

Fælleskassens grønne pulje – engagement i bæredygtighed

Med den grønne pulje sætter Fælleskassen handling bag ordene om bæredygtighed og fremme af grønne initiativer. Hvert år uddeler vi ca. 200.000 kr. til grønne og bæredygtige initiativer, og der er nu uddelt mere end 1 mio. kr. Gennem årene har mange spændende initiativer fået støtte, og på www.faellespuljen.dk kan man følge hvordan donationerne bidrager til udvikling og nytænkning.

Finanstilsynet på inspektion – ekstra opgaver

I slutningen af august måned foretog Finanstilsynet en ordinær inspektion i Fælleskassen. Selve inspektionsbesøget afvikles efter en tidsplan og varer en uge, hvor 3-4 medarbejdere fra tilsynet sidder i Fælleskassen og går i dybden med mange forhold, samt gennemfører grundige interviews med revisionen, direktionen, den risikoansvarlige og bestyrelsesformanden. Inden besøget skal der afleveres en stor mængde materiale i papir, og både undervejs og efter besøget skal der besvares mange spørgsmål og følges op på mange forhold. Det er tidskrævende og lægger beslag på mange ressourcer. Men det er også en både sund og god øvelse, at blive kigget grundigt efter i sømmene, således som det sker ved en inspektion.

Tilsynets redegørelse om inspektionen blev modtaget 6. november og indeholdt et antal påbud, og krav om forbedringer, som vi har skullet svare på. Gennemgangen af disse har givet anledning til at tilrette enkelte politikker, samt ændre nogle procedurer og arbejdsgange; blandt andet har vi omlagt funktionen vedrørende risikoansvar. Denne opfølgning tager også tid; men her i foråret har Finanstilsynet meddelt at alle påpegede forhold er i orden.

I oktober 2019 gennemførte Finanstilsynet en hvidvaskinspektion i Fælleskassen. Denne målrettede inspektion er mindre omfattende end den ordinære – alligevel var det et stort træk på vore ressourcer med to inspektioner indenfor 2 måneder. Rapporten vedrørende hvidvaskinspektionen blev modtaget 2. april 2020 og indeholdt kun et mindre antal punkter, som krævede ændringer af vore procedurer, politikker og forretningsgange. Blandt de tiltag inspektionen har givet anledning til er, at vi skal styrke kundekendskabet, blandt andet for at udbygge risikovurderingerne.

Mens opfølgningen af den ordinære inspektion i august har taget tid og ind imellem været noget bøvlet, har opfølgningen af hvidvaskinspektionen kun krævet få ekstra ressourcer.

Nyt om de mindre pengeinstitutter og organisationsforhold

I december 2019 blev Andelskassen Oikos lagt sammen med FASTER Andelskasse. Oikos blev etableret i 1994 og har domicil i Nørregade i København, mens FASTER Andelskasse holder til i Vestjylland tæt ved Skjern. Det er selvfølgelig beklageligt, at der hermed bliver en andelskasse mindre i Danmark; men vi har forståelse for, at sammenlægning kan være en relevant overlevelsesstrategi for de helt små institutter. Fælleskassen har altid haft et godt og konstruktivt samarbejde med såvel FASTER Andelskasse som Oikos og vi ønsker dem held og lykke med den nye fælles fremtid.

I 2019 blev Fælleskassen medlem af tænketanken Demokratisk Erhverv, som arbejder for at oplyse om og fremme vilkårene for demokratisk kontrollerede virksomheder, det vil sige virksomheder som er ejet af kunder og eller medarbejdere.

I efteråret 2019 er vi sammen med et par andre mindre pengeinstitutter, bl.a. Merkur, gået ind i et projekt, der dels skal kortlægge hvordan kundejede pengeinstitutter som Fælleskassen bidrager til samfundet, dels etablere grundlag for politisk at arbejde for bedre vilkår for demokratisk ejerskab, som for eksempel en andelskasse.

Vi anser det som nødvendigt, at vi selv yder en aktiv indsats, både for at bevare den særlige lovgivning for andelskasser og for at sikre rimelige vilkår for kundejede andels- og sparekasser, som Fælleskassen. Vi ser engagementet i dette projekt som en indsats med såvel et kort som et langt sigte, hvor det i første omgang drejer sig om at udbrede kendskabet til Fælleskassen og vores samfundsbidrag, og i anden omgang handler om den politiske bevågenhed og de lovgivningsmæssige vilkår.

I 2019 meldte Fælleskassen sig også ind i Kooperationen, som er en interesse- og arbejdsgiverorganisation for socioøkonomiske virksomheder og for virksomheder og brancher, der arbejder ud fra værdier om demokratisk deltagelse og samfundsmæssig deltagelse. Det var hensigten, at Fælleskassen med tiden skulle blive fuldt medlem også af arbejdsgiverdelen af Kooperationen, således at vi kunne undvære medlemsskabet af Finanssektorens Arbejdsgiverorganisation.

Det har imidlertid vist sig at være umuligt at foretage den flytning af overenskomsten fra Finansforbundet til HK, som dette ville indebære. Derfor har vi beholdt tilknytningen til Finanssektorens Arbejdsgiverorganisation for at sikre nødvendig information og support. Vi har dog bibeholdt medlemsskabet af Kooperationen; et medlemskab som vi fortsat forventer at få glæde af, blandt andet har vi været i gang med at forberede nogle fælles arrangementer på Folkemødet i Allinge, som imidlertid blev aflyst på grund af Corona-epidemien.

Aflønning af ledelsen

I årsrapportens note 7, side 40, gives der oplysninger om lønninger og vederlag til direktion og bestyrelse. I Fælleskassen anvendes udelukkende faste aflønninger. Bonusser og andre former for incitamentsaflønning bruges ikke. Løn og vederlag er steget marginalt fra 2018 til 2019 – vi bestræber os på at aflønningen følger den almindelige lønudvikling i sektoren, og naturligvis med et niveau, som er afpasset til Fælleskassens størrelse og profil.

I 2019 udgjorde lønnen til direktionen 1.188.000 kroner – inklusiv pension. Bestyrelsesmedlemmerne modtog 42.000 kr. årligt, dog fik formand og næstformand henholdsvis 72.000 kr. og 50.000 kr. Repræsentantskabets formand modtog 21.200 kr. og næstformand 10.600 kr. Direktionens løn fastsættes efter forhandling med bestyrelsen, mens bestyrelsens vederlag fastsættes af Repræsentantskabet.

Tak – og på gensyn til fysisk møde i september

Foråret har på grund af de sundhedsmæssige foranstaltninger i forbindelse med COVID-19 budt på nye og delvist ukendte arbejdsmåder og [ikke-]samværsformer. At det alligevel er gået godt i Fælleskassen, og ikke mindst at vore andelshavere og kunder er blevet betjent i samme høje kvalitet som vanligt, vil bestyrelsen bringe en stor tak til medarbejderne for.

Repræsentantskabet har måtte udskyde mødeaktivitet, men har heldigvis været i stand til at afvikle et digitalt møde. Bestyrelsen glæder sig til at kunne genoptage direkte dialog og møder med repræsentantskabet. I de usædvanlige vilkår har Repræsentantskabets formandskab håndteret udfordringerne med at få afviklet den nødvendige generalforsamling og den ekstraordinære generalforsamling til september. Tak for et godt samarbejde.

Bestyrelsen har i juni genoptaget fysiske møder efter en lang række digitale møder siden marts måned. Det er til tider akavet at mødes digitalt og tage stilling til komplicerede sager; men det har været en glæde at opleve, at bestyrelsen også under disse udfordrende omstændigheder har fungeret godt og ikke mindst, at samarbejdet med direktionen og andre nøglemedarbejdere har fungeret godt og tillidsfuldt.

En særlig tak skal lyde til alle vore andelshavere og engagerede kunder – det er et privilegie at være med til at drive pengeinstitut med en nonprofit, demokratisk profil, for og sammen med vore medejere. Det giver mening i en tid, hvor både de sundhedsmæssige udfordringer og den økonomiske krise stiller spørgsmål ved vore vaner, forventninger og samfundsmæssige måder at gøre tingene på. Meget er udfordret og meget kan ændre sig – i Fælleskassen er vi med på at være med til at ændre i en mere grøn og bæredygtig retning på et demokratisk grundlag og med solid retssikkerhed og et menneskeligt ansigt.

Frederiksberg, den 16. juni 2020

Bestyrelsen

*Bjarke Fønnesbech, Helga König-Jacobsen, Ida Binderup,
Karen-Inger Thorsen, Niels Solholt Christensen (medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem),
Oscar Svendsen, (næstformand), Peter Højgaard Pedersen (formand)*